

unde tormentis majoribus in mare subjectum, quod vix quinquaginta passibus abest, longe lateque effulminatur. Templum vero unicum habet, & illud amplum, excelsaque pyramide conspicuum, juxta Septentrionalem portam ab Herberto Episcopo Norwicensi extructum, sub quo, ad illud ampliandum, educta visuntur egregii operis fundamenta. Hoc GARIANONVM illud vetus, ubi olim Equites Stablefiani contra barbaros excubarunt, haud affirmarim. Nec *Castor* viculum proximum (qui sedes quondam fuit Ioannis *Fastolf* Militis celeberrimi) antiquitatis nomine apud incolas celeberrimum, licet *Garienem* fl. ostium alterum sub eo habuisse fama teneat. Sed ut GARIANONVM fuisse ad *Bungh castle* in Suffolcia quod in altera ripa vix duobus abest milliaribus, mihi persuasi: ita & *Tarmouth* ex ejus ruinis emeruisse, & *Caſter* illud fuisse ex Romanorum castris ad *Garienis* etiam ostium jam occlusum facile credo. Nam perinde ac *Caurus* in Bataviam è regione tyrannidem exercet, & agglomeratis arenis medium Rheni ostium obturavit: itidem Aquilo hanc oram affligit, & arenas converrens, hoc ostium obstruxisse videatur. Nec tamen fraudi erit, si *Tarmouth* nostrum Garianono antiquo adjunctum, *Garianonum* dixerim, cum *Garienis*, qui illi nomen fecit, nunc alveo mutato, sub hoc, quod etiam nomine signavit, Oceanum subintret. Non possum enim non fateri hoc nostrum *Tarmouth* recentioris esse memoriae. Quum enim *Garianonum* illud vetus intercidisset, nec essent qui littus defenderent, *Cerdicus* bellicosus Saxo hic terram conscendit, (unde locus hodie incolis *Cerdiksand*, & historicis *Cerdickshore* dicitur) cumque *Icenos* gravissimo bello exercuisset, hinc in occiduas plagas solvit, ubi Occidentalium Saxonum regnum instituit. Nec longo post tempore pro Garianono, novum oppidum posuerunt Saxones in agro illo fluido, ad Occidentalem fluminis ripam, quod *Tarmouth* dixerunt: sed cum minus salubri esset situ, ad alteram ripam, tunc *Cerdiksand* ab eodem *Cerdico* dictam, demigrarunt, novum hoc oppidum condiderunt, in quo Edwardi Confessoris tempore septuaginta, ut est in Angliæ Notitia, floruerunt *Burgenſes*. Moenibus deinde circa annum repara-
tæ Salutis MCCCXL firmaverunt, brevique ita opibus & potentia valuerunt cives, ut navali bello *Lestoffenses* vicinos, & *Portuenses* (sic quinque portuum incolas dixerunt) sæpius non sine magna utrinque strage aggressi fuerint. Illis enim infensissimi fuerunt forsitan, quod quinque portuum numero, & privilegiis exclusi fuissent, quibus *Garianonum* vetus, & majores sui sub Comite Littoris Saxonici olim gaudebant. Sed hanc ferociam compressit tandè regia autoritas: vel, ut alii existimant, eorum animos contudit pestis illa tristissima, quæ hoc oppidulo VIIICIO uno anno absumperit, quod testatur Tabula Chronographica antiqua in templo appensa, ubi bella etiam cum *Portuensibus*, & *Lestoffensibus* notantur. Iam inde vero animus fractior fuit, nec ita ab opibus firmi rei mercatoriae, & halecum (quas vulgo vocant, docti *Chalcides*, & *Leucomænidæ* esse existimant) capturae, quæ in hac ora totius orbis est uberrima, gnaviter incumbunt. Incredibile

enim videatur, quantæ & quam frequentes nundinæ hic ad festum Michaëlis habeantur, & quanta vis halecum, aliorumque piscium distrahatur. Quo tempore *Portuenses* veteri instituto Ballivos suos *Commissionarios* constituunt, & huc mittunt, qui, ut ex ipsorum diplomate, sive *Commissione* loquar, cum oppidi magistratibus *tempore liberae seræ, Curiam, quantum ad Nundinas pertinet, regant, regalem justitiam faciant, & pacem Regis conservent*. Portus vero qui subest, & incolis & Norwicensibus percommodus est, sed ne obstruatur, non sine magnis sumptibus cum Oceano colluctantur. Qui ut paria secum faceret, & quod alibi hoc littore hausit, redderet, modicam insulam hic aggesta terra nuper effecit.

Hoc etiam ostio alter fl. nonnullis *Thyrn* dictus una cum *Gariene* effunditur, qui effluens juxta *Holt* à nemore sic dictum, & mercatu notum, cum eo quinque plus minus milliaribus distans, longo decursu quasi gradum confert per *Blickling*, nunc sedem antiquæ & insignis familiæ de *Cle-re*, quæ olim ad *Ormesby* incoluit, & *Ailesham* forum non infrequens, ubi prædia habuit olim *Comes Atholia* in Scotia, & dirutum monasterium *Benedicti de Hulmo*, vulgo *S. Benet in the Holme*, id est, in *Insula amnica*, quod *Canutus Danus* construxit, & firmissimis moenibus propugnaculisque *Monachi* postea ita armarunt, ut potius castrum quam claustrum videretur. Adeo, ut *Guilielmus Conquestor* expugnare non potuerit, donec *Monachus* ea lege prodidisset, ut *Abbas* crearetur: quod factum, sed statim novus *Abbas*, quia proditor, regis jussu, ut ferunt incolæ, suspensus justas proditoris poenas persolvit. Terra vero adeo palustris in hac insula, ut reſectis fibris & radicibus arborum, & arbuſtorum innatorum, aquis innatet, & quovis trahentem sequatur. Suntque nonnulli qui ex cochleis subinde effossis mare eo irrupisse credunt. Inde delabitur hic fluvius per *Ludham* Episcoporum Norwicensium ædes, & *Clipsby*, quod antiquæ & claræ in hoc tractu familiæ nomen contulit, statimque *Gari* ni aquas confociat suas.

A *Garienis* ostio littus ad *VVinterton* notissimum nautis promontoriolum recta quasi in Boream tendit, cui nomen inditum à *Brumali* situ suspicor. Oceano enim ventorum & frigoris genitori objacet, qui contra aggeres oppositos violentius irruit. Ager tamen circumvicinus (multorum opinione) totius Angliæ & pinguiſſimus, & resolutissimus: utpote qui minimum laborem poſcit, & fructum reddit maximum. Vili enim equo (quod de Bizacio Africæ scribit *Plinius*) & à parte altera jugi, anu vomerem trahente facile proſcinditur.

A *VVinterton* statim conversa ora in Oceanum sine ulla fere prominentia recedit longo tractu & jacenti, usque ad *Eccles* ab Oceano fere absorptam. Inde celsiori littore per *Bronholme* quondam monasteriolum à *Glanvillis* locupletatum, fastigiato colli impositum, cujus *Crux* magna veneratione apud majores habita: haud procul à *Gimmingham*, quod cum aliis *Maneriis* Thomæ Comiti Lancastriæ, I. Comes *Warrenniæ* & *Surriæ* olim dedit, & per *Cromer*, ubi *Cothonem* multis magnisque expensis, Oceano tyrannice impugante,

Gariano-
num.Cerdicus
Saxo.Cerdicks-
sand.Guil.
Worce-
ster.

Haleces.

Trin fl.

Blickling.

Ailesham.

S. Benet.

Ludham.
Clipsby.Ager pin-
guissimus.Gimmin-
gham.

Worburne.